

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 30 K na leto. —
Za inozemstvo 50 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Županom in občinskim odbornikom SLS.

Deželna vlada za Slovenijo poziva župane slovenskih občin, naj skličejo ob priiliki sprejetja ustave slovesne seje, prirede slavnosti in zahvale ter zahteva v osmih dneh poročila o tem. Z ozirom na to sporočamo županom in občinskim odbornikom Slovenske ljudske stranke:

Ustavi priznavamo zakonitost. Vendar pa je ta ustava sprejeta z glasovi dveh neznatnih slovenskih strank proti volji velike večine slovenskega ljudstva in ima v sebi člene, ki so naperjeni proti našim demokratičnim, gospodarskim, narodnim in versko-nravnim načelom. Zoper te člene se bomo toliko časa borili, dokler jih ne spremenimo.

Izjave in slovesnosti, ki jih zahteva deželni predsednik, ne odgovarjajo torej čuvstvom našega ljudstva in ne služijo ljudskim koristim. Zato na predsednikov poziv odgovorite, da priznavate zakonitost ustave, da pa se ostalim njegovim vabilom ne norete odzvati.

V Ljubljani, dne 4. julija 1921.

Za načelstvo SLS:
Dr. Anton Korošec l. r.

Država naj štiti zadrugištvu.

Ena največjih dobrot, ki si jih je naše ljudstvo ustvarilo, je zadrugištvu. Zadrugi so rešile brezštevilno naših kmetov, pa tudi delavcev popolnega gospodarskega poloma. Zato je dolžnost države, da s svojimi zakoni štiti in pospešuje zadrugištvu. To državno varstvo mora biti že zajamčeno v ustavi. Naš poslanec Stanovnik je v tem smislu govoril v zbornici. Iz njegovega govora prinašamo tu najznačilnejše odstavke.

Okrog l. 1894. se e začelo na Slovenskem zadrugištvu gibanje. Ustanavljati so se začele hranilnice, posojilnice ter kmetijske zadrugi, mlekarske zadrugi, pašniške zadrugi in različne druge kmetijske organizacije. Te zadrugi so se v teku let lepo po-

množile in so storile mnogo dobrega našemu kmetškemu ljudstvu. Hranilnice so mnogo pripomogle, da si je mogel naš kmet urediti svoje gospodarstvo res moderno. Naš mali kmet, naš delavec je dobil v domači posojilnici posojilo in si je potem sezidal hišico, postavil gospodarsko poslopje, nabavil si orodje in si izboljšal svoje travnike in njive. Gradile so se ceste, vodovodi, električne naprave itd. itd. To je storilo naše zadrugištvu, tisto zadrugištvu, ki je izrastlo iz slovenskega ljudstva po lastni podjetnosti in s pomočjo slovenske duhovščine. Dalje je to zadrugištvu začelo ustanavljati zadrugi, tiste zadrugi, ki so med vojno in po vojni toliko pomagale našemu kmetu in delavcu. Prehranile so marsikaterega ubožca in tudi marsikaterega visokega uradnika.

Te zadrugi, ki tako plodonosno delujejo, potrebujejo zaščite v ustavi, potrebujejo, da ne bodo prežanjane in da jih ne bo smel vsakdo zaničevati.

Koliko dobrega so storile te zadrugi, ve le tisti, ki je v teh zadrugah sodeloval. Koliko dobrega so storile te zadrugi v tistih časih, ko naše vojaštvo ni dobilo niti od svojih poveljnikov potrebne hrane ter se je zatekalo k našim zadrugam. Naj vam povem samo en zgled, da boste videli, kako je podpiralo naše zadrugištvu vse, ki so potrebovali pomoči, in to brez razlike vere in narodnosti.

Leta 1919. je prišlo srbsko vojaštvo k nam iz bližine italijanske meje in ni moglo dobiti nikjer potrebne hrane. Niti vojaške oblasti mu te hrane niso mogle preskrbeti. Zato se je to srbsko vojaštvo zateklo v zadrugi, in zadruga ga je preskrbela z vsem potrebnim tako lepo, da so bili vsi zadovoljni, vojaki in častniki. Gospodje, zadrugištvu ne podpira samo svojih članov, ampak priskoči v pomoč vsakemu drugemu, če vidi, da je pomoči potreben.

Zadrugištvu, ki ga je ustanovilo naše ljudstvo v lastno močjo, pa je bilo preganjano, je bilo po krivem vlačeno pred sodnijo. Da vam bo znano, kako se je postopalo z zadrugami, naj vam povem slučaj, iz katerega boste mogli sami presoditi, ali je bilo tako postopanje pravilno ali ne.

Meseca januarja 1920 je izšla naredba deželne vlade v Sloveniji, da morajo župani sestaviti posebne komisije, ki bodo določile vsem trgovcem cene, po katerih smejo prodajati svoje blago. Te komisije so se torej ustanovile in so izdale ukaz ne samo trgovcem, ampak tudi zadrugam, da morajo natančno naznaniti, koliko blaga imajo v zalogi in po kateri ceni

ga prodajajo. V nekem kraju na Slovenskem je bila zadruga, ki je imela veliko zalogo blaga za svoje člane, in sicer po ugodnih cenah. Čez tri dni, ko se je predložil ta izkaz županstvu, je dobila zadruga od občine ukaz, da mora prodajati po cenah, katere je nastavil župan. Naj vam tu pojasnim natančno, kakšne so bile te cene!

Za moko št. 0 je zadruga naznanila občini, da jo prodaja po 9 K 50 vin. Sol, ki so jo prodajali trgovci povprečno po 1 K 80 vin. kg, je zadruga prodajala po 1 K 60 vin. Jedilno olje, ki mu je prehranjevalni urad dež. vlade v Ljubljani določil maksimalno ceno po 80 K liter, je prodajala zadruga po 28 K. Petrolej je bil v zadrugi za 3 K cenejši nego pri drugih.

In kaj se zgodi? Občina je zahtevala, da nastavi zadruga še nižje cene, da bi jo popolnoma uničila. Preračunalo se je, da bi dotična zadruga imela v enem samem mesecu 36.000 kron izgube pri blagu, ako bi se držala cen, ki jih je določila občina. Tako je n. pr. občina zahtevala od zadrugi, da prodaja moko, ki jo je prodajala zadruga po 6 K 30 vin., samo po 6 K, da si je znašala cena iste moke pri trgovcih 9 K 50 vin. Ker je načelstvo videlo, da iz tega ne more nič biti, se temu ukazu tudi ni pokorilo. Čez nekaj dni pa pridejo trije orožniki z napačnimi baioneti v družbi župana in enega občinskega svetovalca ter zahtevajo, da mora zadruga na vsak način prodajati blago po isti ceni, kakor jo je določil župan. Načelnik zadrugi je dopovedoval načelniku orožniške postaje, da ta naredba ne velja za zadrugi, ampak samo za trgovce, in da ima glede cen, po katerih se prodaja blago v zadrugi, odločati načelstvo, ki nosi pri zadrugi vso odgovornost in ki bo kaznovano, če pride na boben. Toda ves ta ugovor načelnikov ni nič pomagal. — Orožniki so blago zaplenili, zadrugi zaprli in zastražili z orožniki.

Ali ni to krivično? Ali ni to zadosten razlog, da zahtevamo, da se sprejme že v ustavo določba, da ima naše zadrugištvu svoje pravice zajamčene?! (Posl. Majcen: Kaj ne, da bo zadruga, ki je dobila koruzo po 4 K 30 vin., jo lahko prodajala po 6 K?) Majcen, jaz Vam ne bom odgovarjal, ker ste nasprotnik zadrugi; zato jaz z Vami ne govorim. Obračam se pa na tiste gospode poslance, ki imajo srce za našega kmeta in delavca in ki hočejo res ljudstvu pomagati. S tistimi pa, ki jih vodi samo njihovo častihlepje, s tistimi, ki gledajo samo na to, kako bi nižje ljudstvo pritisnili in pripravili ob vse premoženje, s tistimi jaz nimam nobene besede.

Gospodje poslanci! Rad bi Vas opozoril na veliko razliko med razmerami, kakršne so vladale v Sloveniji pred približno 20 leti, in med razmerami, kakršne so sedaj. Resničnost mojih besed bo lahko potrdil vsak naš zadrugar. Pred pričetkom

ustanavljanja zadrug ste imeli pri nas kmete, ki so bili do vrata zadolženi in jim je že takorekoč grozil boben. Prav taki kmetje imajo pa dandanes pri nas lepo urejena posestva, čedne hiše in vse dolgove plačane. Ves denar, ki je bil v ta namen potreben, si je bil kmet prihranil pri krajcarjih, pri malih krajcarjih. Po 5 K, po 10 K, po 20 K je vračal posojilo, ki je znašalo na tisoče. Tako so napravile naše hranilnice in posojilnice kmetškemu ljudstvu veliko dobroto. Vprašam Vas: katero kapitalistično podjetje bi bilo to storilo? Zato pa moramo zeleči, da bi naša vlada kar mogoče podpirala taka podjetja, ki so v korist celokupnemu narodu.

Gospodje poslanci! Ob času, ko je bilo v Avstriji žito pod zaporo in ko je vladalo veliko pomanjkanje, ob času, ko je vlada po svojih organih določala cene in delila našemu ljudstvu hrano po dekah, takrat se je videlo, kako so se poboljševali tudi tisti, ki so poprej čez zadruge zabavljali. V tem oziru bi Vam lahko navedel mnogo zgledov. Tisti, ki je spravil mene zaradi mojega delovanja na polju združništva na zatožno klop, je prišel z lačnim želodcem in je prošil pri zadrugi pomoči in jo je tudi dobil. Kje ste bili pa takrat nasprotniki združništva? Kje ste imeli pa takrat svoja usta, ko je bilo treba pomagati revežu meščanu, obrtniku in delavcu? Na stotine in stotine ubogih ljudi je prišlo v zadruge in so tam dobili pomoči, dobili hrane, obleke itd. O tem bi Vam lahko mnogo povedali naši Idrijčani iz ozemlja, ki je sedaj zasledeno po Italijanih, Idrijčani so dobili največ živeža pri zadrugah v ljubljanski okolici.

Poznam na Slovenskem zadruge, ki so v skromnih kmetških občinah ustanovile naprave, kakršne imate Vi v mestu; tako imamo n. pr. vasi, ki imajo elektriko. Vse to se je zgodilo združnim potom. Po drugih vaseh imajo stroje na bencin-motor, imajo velike zadružne mlatilnice, slamo-reznice itd., katere lahko uporabljajo vsi zadrugarji. Pomislite, gospodje poslanci, kako naj danes posamezen mali kmet kupi stroj, ki stane 50, 60 do 100.000 K? Ali ni modro, da se združijo mali kmetje v zadruge in da kupi potem tisti stroj zadruga ter ga dá vaščanom na razpolago?

Zato svetujem visoki vladi in jo prosim, naj nikar ne presliši mojega glasu. Če se bo naše ljudstvo organiziralo po zadrugah, naj se izdajo zakoni, ki bodo šli tem zadrugam na roko, da se jim bo pomagalo v sili.

Dvojna prodaja.

Slovenski samostojneži so zaenkrat dovršili svoje izdajalsko delo v Belgradu. Za ceno raznih osebnih in strankarskih koristi — z državnimi milijoni namreč Pašić ob tej priliki ni prav nič skoparil — so glasovali za centralistično ustavo.

S tem glasovanjem je slovenski kmet na milost in nemilost predan srbskim strankam — demokratom in radikalcem — katere so že dosedaj pokazale tako malo smisla za potrebe in želje slovenskega in hrvatskega kmeta, da sta trpela zavoljo tega že na stotine milijonov svojega premoženja. Spominjamo tu le na razmerje med dinarjem in krono, ki je bila po vojski enakovredna z dinarjem.

Upali smo, da pride po novi ustavi slovenski kmet do besede, da si bo volil

svoje poslance v slovensko zbornico, kjer kjer bi on sam delal zlasti gospodarske postave, kakor so njemu potrebne in koristne in bi si sam v spoarзумu s kraljem postavil in odstavil vlado, kakor bi pač izvrševali ali ne izvrševala svojih dolžnosti.

Vse to je z novo ustavo pokopano. Za slovenskega kmeta se bo delala postava samo v Belgradu in delal je ne bo slovenski kmet. In za tako ustavo, ki bo slovenskega kmeta gospodarsko, kulturno in politično tlačila in izmozgavala, so glasovali slovenski samostojneži, takozvani zastopniki slovenskega kmeta. To, kar so dosedaj delali v Belgradu s slovenskim in hrvatskim kmetom potom samostojnih ministrskih odredb (valuta, carina, davki itd.) to bodo sedaj lahko vršili postavnim potom. Dosedaj smo vsaj lahko rekli: ugovarjamo, delate z nasiljem, ker nas nič ne vprašate. Po novi ustavi bomo morali biti tihi, zakaj delali nam bodo lahko krivico po postavi.

In zato so glasovali slovenski samostojneži, ker jim je dal Pašić trideset srebrnikov.

Pa še huje je. Samostojneži vedno vpijejo: mi smo za Srbe, a klerikalci, to so pravi srbožrci.

Pa se je zgodilo, da so slovenski samostojneži prodali za Judeževe groše celo srbskega kmeta. Silno veliko število srbskih kmetov je podložno turškim begom, t. j. veleposestnikom, ki jim srbska kmetška raja obdeluje zemljo zato, da turška gospoda bolj razkošno živi. To zemljo, ki jo že stoletja obdeluje srbski kmet, si je ob času turškega gospodstva prisvojila turška gospoda, srbskega kmeta pa je vsužujala kot delavca na uropani zemlji. Pravica zahteva, da dobijo srbski kmetje to zemljo zopet v svojo last in se popolnoma osvobodijo turškega jarma. Ustava bi jim morala to pravico zajamčiti.

Pa je prišlo ravno narobe. Ustava je pravice srbskih kmetov vrгла pod klop, pač pa v polni meri zajamčila pravice turških veleposestnikov. Samoobsebi umevno je, da se je srbska kmetška stranka (zemljoradniki) z vso silo upirala taki ustavi in se končno vsi srbski kmetje glasovali proti njej. Pač pa so glasovali za ustavo 'slovenski samostojnež' in s tem prodali tudi srbskega kmeta turškim kapitalistom.

Zato ni čuda da piše srbski list »Novosti« o slovenskih samostojnežih, da so stranka veleposestnikov in vseh onih, ki žive od znoja kmetških in delavskih rok. Srbski kmetški list »Selo« pa piše v zadnjem času o njih sledeče: »Ljudje, ki so dobili denar za voilno agitacijo iz najumazanejših virov, od vaških oderuhov in v vojni obogatelih liberalnih dobičkarjev, ljudje, ki so po svojem veleposestniškem mišljenju glasovali proti agrarni reformi in za to, da kmetje ostanejo še nadalje sužnji izžemalcev; ljudje, ki so napravili kmetu še novih 300 milijonov dinarjev davkov, imajo predrznost, da govore o sebi kot o kmetški stranki. Ti izdajalci kmetške pravice stvari si upajo še govoriti o kmetu, ki so ga prodali za ministrski stolček... Vaše mesto ni med kmeti, temveč med liberalci.«

Orli v Kranju.

Nedeljsko orlovsko slavje v Kranju je bilo nad vse veličastno. Že v soboto je prišlo 200 Orlov, ki so se udeležili tekme. V nedeljo pa je prihitelo v Kranj kakih 10 tisoč prijateljev in prijateljic orlovske misli, da se navdušijo za katoliška načela in krščansko vzgojo mladine.

Ob pol enajstih se je začel pomikati sprevod s savskega mostu proti mestu navzgor. 38 jezdecev je otvorilo sprevod. Orlov je bilo 560, Orlic 360, potem pa nepregledna vrsta narodnih noš.

Na trgu je bila sv. maša, ki jo je daroval prevzvišeni škof dr. Karlin. Cerkveni govor je imel škofjeloški župnik dr. Klinar. Pri sv. maši je prepeval zbor 250 pevcev in pevk.

Po sv. maši so govorili predsednik Orlovske zveze Jože Pirc, predsednik Jugoslovenskega kluba dr. Korošec in Francoz Bergerot v francoskem jeziku, ki je pozdravljaj Orle v imenu katoliške Francije.

Popoldan se je vršila javna telovadba. Med odmoru so govorili gđ. Žirovnikova, podnačelnica Orliške Zveze, Hrvat dr. Zivković in poslanec Brodar.

Vsa prireditvev je bila sijajna manifestacija organizirane katoliške mladine. Naj bi rodila ta lep sad, da bi se po vseh župnijah kranjske dekanije ustanovila orlovska organizacija naše mladine.

Razgled po svetu.

JUGOSLOVANSKI KATOLISKI SHOD.

Letos se vrši v slovenskem Prekmurju velik jugoslovanski katoliški shod. Na njem bodo stali naši Prekmurci pokazali, da se savedajo, da je edino katoliška cerkev prava Kristusova cerkev. Za ta shod se vrše velike priprave. Obiskal bo zborovalec tudi papejev poslanik iz Belgrada.

NA ČESKEM

se orlovska organizacija silno živahno giblje. V zadnjem času se je vršil v Brnu občni zbor češke orlovske zveze. Navzočih je bila 448 delegatov, ki so zastopali 760 orlovskih odsekov s nad 100.000 člani. Tudi na Slovaškem orlovstvo silno hitro napreduje.

ITALIJA.

Italijanska državna zbornica je pričela vendarle delovati. Veliko število poslancev je pokazalo takoj spočetka, da vladi ne zaupa. Vlada je morala zato odstopiti. Novo vlado šele sestavljajo. V zbornici je govorilo tudi par komunističnih poslancev. Imajo te ljudje precej soli v glavi. V maršnem popolnoma soglašajo s katoliško ljudsko stranko. Pravijo celo, da se bosta ti dve stranki svezali v doseg skupnih zahtev. Oboji na primer zahtevajo razdelitev Italije v sameupravne pokrajine in oboji se proti bresverskim šolam, kakor jih v Jugoslaviji hočejo naši laiki-demokratje. V Italiji tako bresversko šolo že dolgo imajo. Njena vzgoja ni počenega groša vredna. To so videli celo komunisti in zato se proti taki vzgoji.

ANGLIJA SE MAJE

Angleška je tako velika država, da jo je skoro nemogoče obvladati. Po celem svetu ima svoje pokrajine-kolonije, ki jih prav pridno izkorišča. Te te pokrajine prav dobro čuti. Zato jo jela ponahavati ljubezen do stare Anglije. Na velikem zboru angleških oblastnikov so zastopniki posameznih pokrajin odlično povedali, da se ne dajo več kar tako kratkomele komandirati iz Londona. To so vsekakor prvi znaki, da bo angleška moč pričela razpadati.

CIM DALJE VEČJO SMOLO

Imajo Grki. Zavezniki jim nočejo pomagati. Turki pa vedno s večjim pogumom in srečo nastopajo. Zadnji teden so namreč pričeli s ofenzivo in Grke na treh krajih premagali.

VELIKE MALENKOSTI.

V Sleziji so zavezniki končno napravili mir. Poljakom in Nemcem — obojnim se pokazali pot čez mejo domov. Sedaj bodo delili, kakor bodo hoteli. — V Ameriki je bila velika povodnja v krajih, kjer prebivajo naši Slovenci. Utonilo je tudi zelo veliko ljudi. — Zavezniki so pričeli priti skatu na Madžarsko, da naj izpolni mirovno pogodbo in Nemški Avstriji izroči zapadno Ogrsko.

Sirom domovine.

KRKA PRI STICNI.

Naši samostojni so vedno vpili »Kmet — kmetac, veliki se pri nas za svetovalce prav same gostilničarje in trgovce, kmeta nobenega ne! Naj prve besede pri samostojnih kmetih nimajo nikjer kmetje sami, ampak le gostilničarji, trgovci in bankirji, večinoma za kmeta same pijavke. Od treh svetovalcev sta kar dva naša sizzajalea-odpadnikac. Brez klerikalcev pa res ne gre nikjer! Županstvo pri samostojnih mora biti vselej v gostilni ali pa vsaj v prodajalni, že vedo zakaj! — Ali pa če kdo prestopi v drugo stranko zavoljo zadruge, ki je v prvem letu več dobrega naredila za občino kot Borštnikova županstva v 15 letih. Koliko dražje bi morali pri trgovcih plačevati vsako reč, ko bi na Krki ne bila zadruge! Samostojni pa ne bodo ustanovili zadruge, ker potem bi tak sdačajneč ne imel kam več prestopiti. Nič pa se ne more očitati takemu, ki je zato prestopil, ker je stranka spoznal, da je zanič, ne pa samo zato, ker mu zdaj boljše kaže, že prestopi. Kdor ima »Slovesac naročenega zavoljo klerikalcev v gostilni in v prodajalni, zraven pa v »Kmetijski listic piše zoper svoje prejšnje prijatelje, taki »mojkec smejo biti voditelji samo pri samostojnih. Ali pa če se kdo podpiše na kandidatsko listo za liberalnega občinskega odbornika, pri župniku pa se podpiše za »katoliškega odbornika, s takimi značajsi si nebena stranka ne bo veliko smogla.

ZAPLAZ ZA ČATEZEM.

Vse okoličane opozarjamo že sedaj, da se pripravljaja velik fantovski tabor na Zaplazu, ki se vrši konec tega meseca. Fantje, pripravite se na ta svoj dan! Natančneje se objavi še po časopisih.

IZ CRNOMLJA.

Belokranjski orlovski tabor je kljub slabemu vremenu sijajno uspel. Bila je velika zmaga verske zavesti v Belokrajini in dokaz mladini, da ima v orlovskih organizacijah iskati svojih pravih krščanskih vzorov. Krasen je bil obhod Orlov (327) in Orlic (235) v krajih po mestu. Na prostornem trgu je prisostvovalo sv. masi nad 5000 ljudi. Telovadbe popoldne se je udeležilo nad 4000 oseb in sodelovali godbi iz Crnomlja in salezijanska iz Rakovnika. Pri došlih gostih so veliko pozornost vzbujale belokranjske skupine v pestrih narodnih nošah.

SELO PRI MIRNI NA DOLENJSKEM.

Zadnji »Domoljubc omenja blagoslov našega gasilskega doma s vinom. Resnici na ljubo povemo, da pri tem blagoslovu ni bilo nahučitelja zraven. Pač pa je ta olikani gospod na veselici na Solu videl »pravicec in jih preganjal. Kakrščen mož, taka beseda. Dobro, da se poznamo. Hvala za obisk, pa brez zamere.

IZ ŽUZEMBERKA.

Naš gerent, ata Kornec, so očitno že silno vzljubili gerentski stolček. Kajti čeprav je že minil dober mesec od občinskih volitev, se vseeno niso mogli ločiti od njega in vsa žuzemberška liberalna gospoda si je belila glavo, da bi iznašli kak vzrok, ki bi zadržal volitev župana ali še bolje razveljavil zadnje občinske volitve, ki so izpadle tako malo po okusu notarja Carlja. Toda kljub vsemu naporu niso smogli iznajti nobenega varoka več in tako smo 27. junija volili župana. Izvoljen je bil odličen pristav SLS F. Kastelic, po dom. Ubec.

Tega smo bili prav veseli, najbolj pa, čušte in strmito — naši Sokoli. Še isti večer so žgali novemu županu na čast mogočen kres in na Krko so spustili z balončki okrašen čoln. Kar lepo je bilo! Tudi so pri tem vzklikali: Dol s farji!, kar mi jako odebravamo. V resnici: Dol s farji, pa živela naša slovenska duhovščina. Bil je res že zadnji čas, da so tudi naši Sokoli spoznali, da je far nemška beseda, ki je zanj zadnji čas, da izgine iz slovenskega slovarja. Našemu novemu županu pa tudi mi kličemo prav iz srca: Bog tivil!

IZ VIŠNJEKORSKEGA OKRAJA.

»Kmetijski listic se v dveh danjih spotika ob mojo osebo in slovensko avtonomijo. Resnici na ljubo sledeče:

Ni res, da sem predložil v podpis znano »avtonomistično izjavo novemu občinskemu odboru, res pa je, da sem jo predložil starešinstvom 15 občin v podpis, kateri so jo vsi podpisali. Ni res, da bi je ne bi prebrali, res pa je, da sem jo počasi in glasno vsem prebral. Prebral je tudi Josip Borštnik, znani liberalni agitator, sedaj menda »samostojen kmetac in zadnji občinski svetovalec po milosti žreba na Krki. On je tudi sam priznal, da nima prav nič proti vsebini izjave, a je ne podpisuje zato ne, ker bi jo po njegovem SLS rabila v svoje strankarske namene. Župana s Krke in Muljave sta izjavo podpisala brez prigrvarjanja, dokaz, da tudi poštene »samostojnjake žele nedejeljeno, avtonomno Slovenijo.

Župani dobivamo sedaj pogostoma dopise iz Celja od okrožne komande v srbskem jeziku, ali mešano s slovensščino. Torej je bila moja zahteva za slovensko uradovanje upravičena. Ni pa res, da bi se bil poslužil kot agitacije za podpis trditve, da, kdor je zato, pride okrožna komanda iz Celja v Ljubljano, dasi je to potrebno. V potu svojega obraza se je potem doma trudil g. Borštnik, da sta dana podpisa preklecala župana s Krke in Muljave zoper svoje boljše prepričanje. Ostalo je še vseeno 13 občin od 15 za avtonomijo; zato veselje zavoljo Krke in Muljave »samostojnim prav privoščim. Sicer pa ima Krka danes večino za avtonomijo, to je 8 glasov proti 7 glasovom, tudi če bi vsi samostojni proti glasovali. Kar se tiče pogovora s »samostojnim pristavecem, pripomnim, da sem grajal »samostojne, ker so s svojimi glasovi pomagali pokopati avtonomijo Slovenije, kar si bo slovenski kmet dobro zapomnil. Zavit je stavek: »Bolje bi se nam godilo pod staro Avstrijo kot sedaj pod Srbi.« Res je le, da sem rekel: »V bivši Avstriji smo dobivali od oblasti slovenske dopise, ali vsaj dvojezične, sedaj se pa to ne godi. Pozabil je pa povedati, da sem sedaj in pri vsaki priliki poudarjal, da smo za edinstveno državo, a za avtonomijo Slovenije, poudarjal, da bi se nam pod Nemei in Italijani še slabše godilo. Denunciantsko geslo »Kmetijskega listic — »Proč od Srbov codločno zavračam.

Draga pri Višnji gori, 20. junija 1921.

Jožef, Erjavac, župan.

Tedenske novice.

Politične.

p Delo naših poslancev. Na interpelacijo poslanca Sušnika radi izplačila 20 % bonov je finančni minister odgovoril da se smatrajo ti boni kot državni dolg in da se bodo izplačali in sicer do 1000 K takoj, ko se pribavi potrebni material. — Poslanec Škulj je vložil interpelacijo, da se pomaga onim krajem v Sloveniji, katerim sta mraz in slana uničila poljske pridelke.

p številne shode prirejajo poslanci Slovenske ljudske stranke, da ljudstvo obrazlože politični položaj, svoje delo v državni zbornici ter veliki boj za pravično ustavo. Ta boj se bo nadaljeval, dokler v ustavi ne bode zajamčena slovenskemu ljudstvu pravica samouprave. Na svoji z-

mlji hočemo biti svoj gospodar. Hočemo imeti svoj deželni zbor, ki bo po zgledu nekdanjega kranjskega deželnega zbora sklepal za slovenskega kmeta koristne postave. Shodi so se vršili v Polhovem gradu (posl. Stanovnik), na Vrhnikih (posl. Stanovnik), v Radomlju, v Ribnici (poslanec Škulj), v Loškem potoku (posl. Škulj), v Dobrepeljah (posl. Škulj), v Crkljah pri Krškem (posl. Sušnik), v Mekinjah (Borc), v Stranjah (Borc), v Domžalah (Strcin), v Mengšu (Strcin).

p Uradno lažanje. Naši župani morajo na vladno povelje tudi lažati. Ukazalo se je namreč, naj razglase pred cerkvijo, da je bila ustava sprejeta s 223 glasovi proti 35. Ker pa so naši župani resnicoljubni, so pristavili zraven še to, da pa ni hotelo priti k glasovanju še 161 poslanec, ki so pa vsi še mnogo bolj zakleti sovražniki sedanje ustave kot onih 35, ki so proti glasovali.

p Tudi mi imamo svoj Vidov dan. Na Vidov dan leta 1389 so Srbi na Kosovem polju zgubili svobodo. Na Vidov dan leta 1921 smo Slovenci in Hrvati v Belgradu izgubili svobodo. Zato zdaj tem bolj opravičeno vsa tri plemena skupno praznujemo Vidov dan.

p Zazaj so srbski kmetje glasovali proti ustavi? Predsednik srbske kmetijske stranke je izjavil, da zato ne, ker se kmet-sko vprašanje ni rešilo v korist siromašnih in širokih slojev naroda.

p Edini kmetje, ki so glasovali za ustavo, so bili slovenski samostojnejši in št ti niso kmetje.

p Slovenski samostojnejši hodijo po Sloveniji kakor rjoveč lev, ki gleda, koga bi požrl, a v Belgradu so tako krotki, da kar iz roke jedo. Iz čigave? Vprašajte Pašiča, velikega krotilca levov in drugih takih zverin.

p Izvoz živine. Preprost kmet nam piše: Belgrajska vlada je znatno znižala izvozno carino za živino. Radi sprejemamo. Toda ne morem se znebiti misli, da naš smrt obsojenemu dajo tisti dan pred smrtjo pečenke in vina. Mi smo dobili izvoz živine par dni pred sprejetjem centralizma. Ubogi obsojenec kljub pečenki in vinu!

p Napad na regenta. Napadalec Stejič je priznal, da je imel natog ubiti regenta od vodstva komunistične stranke in da je bil v tem oziru v zvezi z nekaterimi komunističnimi poslanci. Te poslance, trije so, so že aretirali.

Domače novice.

d Mežnarji — podržavljeni. Deželni predsednik dr. Baltič je ukazal, da se mora v veselje nad sprejeto ustavo zvoniti po vseh cerkvah. Ker je dosedaj mežnarjem ukazovala samo cerkvena oblast, sedaj pa jim naenkrat ukazuje državna oblast, sklepamo iz tega, da so podržavili tudi mežnarje. Gospodje župniki pa le vztrajajo na mnenju, da ima v tem, kaj imajo ukreniti v cerkvah, dajati navodila samo cerkvena oblast, zato so vse tozadevne Baltičeve fermane pometali v koš.

d Punčka, ki cvili. Deželni predsednik je, kakor se nam poroča, ukazal županom, da morajo tekom osmih dni proslaviti sprejete ustave s sprevedom, v katerega naj vprežejo šolske otroke, s slavnostno

sejo itd. Naše male deklice dobivajo za Miklavža punčko iz gumilastike. Če jo pritisejo čez trebuh, zacvili. Naši majhni liberalci pa imajo naše ljudstvo za tako igračico. Pritisnejo, pa se mora smejeti, skakati in izvajati druge take cirkuške umetnosti. Pa ne bo dolgo časa, ko bo naše ljudstvo tudi dobilo igračico iz gumija recimo v podobi g. Baltiča. Pa bo pritisnilo in igračica bo zacvilila, da bo joj.

d Spominske kolajne. Vlada bo v spomin sprejetja ustave razdelila med poslance spominske kolajne. Na kolajnah je bajen narisan na eni strani, kako samostojni poslanci slovenskega kmeta iz kože devljejo, na drugi strani pa gredo jugoslovanski kmetje »za ofrom«. Pri oltarju stoji turški veleposestnik in sprejema »ofer«, ministrirajo mu slovenski samostojneži s Pucljem na čelu.

d Radovedna vlada. Okr. glavarji pošiljajo županom občinske kandidatne liste, kjer naj se vsak kandidat podpiše, kateri stranki pripada. Ker dosedaj še nismo poznali dolžnosti, da bi moral vsak državljani povedati okrajnemu glavarju, če je ob petkih žganec ali fižol ali celo oboje skupaj, zato naj župani vlogo vrnejo s ponižnim vprašanjem, na podlagi kakšne postavne smejo prostim državljanom zastavljati taka vprašanja.

d Stranka siromakov. Prihodnja številka »Ljudskega glasa« bo obširno dokazala, kako koristna je za vsakogar socialna demokracija N. pr. Anton Kristan, poslanec in voditelj socialistične stranke je postal upravitelj Friderikovih valeposestev v Vojvodini in bo na ta način zaslužil več milijonov vsako leto.

d »Glas naroda« iz Amerike piše: »Anton Kristan v Ljubljani je večkratni milijonar. Etbin Kristan je stanoval po Ameriki po prvovrstnih hotelih ter se peljal v prvem razredu v domovino. Vsakdo ve, da si nista nakupčila tisočakov s pisanjem uredniških člankov ali z delom v rovu.« Kratko pisanje, pa krepko. Pripominjamo le to, da sta obadva gospoda voditelja socialne demokracije, ki z apostolsko gorečnostjo preganja kapitaliste.

d Sokol in vojaštvo. Na sokolski prireditvi v Osijeku so morali sodelovati tudi vojaki kot telovadci. Drugi pa trdijo, da so Sokoli sodelovali na vojaški prireditvi. Morda to še ni res, bo pa vedno bolj res. Sokoli ne bodo imeli nič zoper to in nam je tudi prav.

d Praznik sv. Cirila in Metoda se bo v nedeljo slovesno obhajal.

d Posvečenje gg. novomašnikov se bo vršilo letos v nedeljo dne 10. julija v ljubljanski stolnici. Prvo sveto daritev bodo novoposvečeni darovali v sledečem redu: 17. julija: P. Žiga Ahčin in Janez Ahčin, Domžale. Bratoma novomašnikoma govori g. p. dr. Gvido Rant. Kristijan Cuderman, Trzič. Govori g. duh. svetnik J. Potokar. Franc Kek, Trebnje. Govornik g. dr. Ciril Ažman. Franc Kirar, Škocjan pri Mokronogu. Govori g. stolni vikar Mat. Škerbec. Jožef Lovšin, Nova štifta. P. Krizostom Sekovanič, Bled. Gov. g. p. Ludovik Rantaša, minorit. Janko Zagar, Hrenovice pri Postojni. Govori g.

prefekt Iv. Kovač. — 24. julija: Franc Koretič, Slinovce pri Kostanjevici. Govori g. p. Pavel Potočnik. Jožef Košiček, Žužemberk. Ivan Veider, Mengeš. Gov. g. Anton Komlanec. Štrukelj Alojzij, št. Vid nad Cerknico. Gov. g. prof. Pavlin. — 7. avgusta: P. Odilo Hajnšek, Zibika (Štajer.) in 14. avgusta p. Rupert Suhač, št. Jurij ob Ščavnici.

d V občini Žalina je izvoljen županom Anton Kastelic iz Vel. Loke, za podžupana Anton Starc. Oba sta pristaša SLS kakor tudi vsi svetovalci. Vsi samostojni poskusi so ostali brezuspešni. Veselje nad zmago je splošno.

d Ob velikanski povodnji v Pueblo je bilo porušenih 75 slovenskih hiš. Ob življenje ni prišel noben slovenski rojak, kakor beremo v najnovjših ameriških časopisih. Toliko v pomirjenje sorodnikom.

d Koliko jih sme iz Jugoslavije v Ameriko? Po novi ameriški postavi se sme od 1. julija 1921 do 1. julija 1922 naseliti v Zedinjenih državah samo 6405 Jugoslovancev.

d 224 milijonov škode je povzročila zadnja povodenj v Bosni.

d Pevska Zveza ima svojo prireditve v Kamniku dne 28. avgusta. Vsi zbori, ki so se javili, da bodo sodelovali, naj se pridno vadijo. Tekma bo zanimiva in za napredek pevške umetnosti nad vse koristna.

d Cerkev sv. Jožefa v Ljubljani. Mestni stavbeni urad je začel 11. t. m. popravljati vsled mestne aprovizacije poškodovano cerkev sv. Jožefa, da jo postavi v prvotni stan. Čim bo poprava dovršena, hoče cerkveno predstojništvo položiti betonska tla, ako bo do tedaj dovolj denarnih sredstev. Zbrana je sicer že neka vsota dobrotniških milodarov, vendar za nameravani tlak še nikakor ne zadostuje. Zato se cerkveno predstojništvo znova priporoča radodarnosti častilcev sv. Jožefa. Kadar bo zgotovljen tudi tlak, bomo mogli takoj vpletati že pred vojno kupljene priprave za centralno kurjavo z vročim zrakom.

d Hud veter je naredil veliko škodo po nekaterih krajih na Gorenjskem. Polomil je zlasti veliko koruze in nekateri kmetje so morali njive preorati in vsejati proso. Tudi ječmen je krepko osmukan. Mnogo škode je povzročil po strehah.

d Vlak so napadli roparji na progi Gruž—Sarajevo. Oplenili so vse potnike in poštni voz ter pustili potem vlak naprej. Oblasti so dognale, da so rop izvršili sosedni vaščani. Zaprlji so 19 oseb.

d Ponesrečil se je v kamniških planinah neki ljubljanski dijak, ki je plezal po nezavarovanih in nevarnih krajih. Padel je v 100 m globok prepad in obležal mrtev.

d Nov listek. Danes smo začeli z vrlo zanimivim listkom: Prstan kraljice iz Sabe. Spisal jo je isti pisatelj kot povest: Salomonovi rudniki, ki so jo svojčas Domoljubovi čitatelji tako radi brali. Naj nikoogar ne moti, če je morda povest na prvih straneh malo tuja in težka, pozneje se razvije tako napeto, da bodo čitatelji vedno težko čakali dneva, ko pride Domoljub. Opozorite prijatelje na to povest in naj e naroče na Domoljuba. Stane do konca leta samo 15 kron. Zadostuje dopisnica in pozneje se

doposlje poštna položnica, potom katere se poravna naročnina.

d Važno sa obrtnike. Izšla je 6. številka obrtniškega glasila »Jugoslovanski Obrtnik«, katerega vsebina je v izveliku sledeča: V članku »Dobrote centralizma« jasno uvidevamo, kam nas je in kam nas bode pripeljal centralizem. »Misliti se je vjelac je očitni dokaz današnjega zavoženega sistema glede ugotovitve posameznih obrtnikov z ozirom na višino davkov. Zapisnik o obnem zborni strokovne zadruge zidarstvih mojstrov v Sloveniji je jasen dokaz, kako pri nas obrtništvo in zadržano življenje vsepovsod procvita. Prijateljem naše domače ljudske umetnosti pa priporočamo stvaren članek izpod peresa znanega g. prof. Volavška. — V listu je še več krajših člankov, vsi vredni, da bi jih vsak obrtnik pazno prečital. Ne bi smelo biti obrtnika, ki ne bi bil naročen na zgoraj omenjeno glasilo, in ki stane celoletna naročnina samo 24 kron. Naroča se pri uredništvu »Jugoslovanski Obrtnik«, Pražakova ulica 8.

d Kdo izmed vračujočih se iz laškega ujetništva ve o Lovrencu Svetec; zadnjikrat je pisal 5. junija 1919 iz bolnice Lavoretto. Naj se sporoči njegovemu očetu Janezu Svetec v Podgorju št. 77 p. Kamnik. Stroški se povrnejo.

d Kdo izmed vrnivših se vojnih ujetnikov iz Rusije bi vedel kaj povedati o Ivanu Skrjancu, ki je služil pri 7. lovskem bataljonu 3. stotnija in se je nahajal v bojih v Karpatih 18. novembra leta 1914. In od tam se pogreša. Naj se blagovoli naznaniti proti povrnitvi stroškov Mariji Skrjanec, Bizovik št. 41, pošta Spodnja Hrušica pri Ljubljani.

d Pogrešaneec. Valentin Zamljen je služboval pri 7. stotniji 27. pešpolka. Sredi avgusta 1. 1915 je bil še v Galiciji, od tedaj naprej ni o njem nobenega glasu. Če je komu kaj znano o njem, blagovoli proti povračilu stroškov sporočiti njegovemu očetu Lovrencu Zamljen v Godiču št. 55, pošta Kamnik.

d Sirkov Rudl iz Izlake nam je z ozirom na notico v Domoljubu št. 24 poslal sledeče pojasnilo: »Ko sem se vračal v družbi boljših ljudi, pa ne v kroju, sem naletel na osebo, ki je ležala na približno 40 cm široki, iz cementsa narejeni ograji. Nič hudega sluteč sem ga potresel za rokav ter vprašal, kdo tukaj leži? Dotični je nekaj zamrmral, nakar smo pot nadaljevali. Par korakov oddaljeni zaslišimo, kakor da bi nekdo padel v vodo. Stopimo nazaj in vidimo mirno sedečo osebo, ki je sedela poleg vode in govorila zama s seboj. Skupno smo pomagali pijanemu možu iz vode.« Besedo ima sedaj naš dopisnik.

Parni kotel. Spisal inž. Gvido Gulič. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena za vezano knjigo 40 kron. Slovenci smo zelo pogrešali poljudno znanstveno knjižico, ki bi prinašala kratke in praktične razprave iz vseh strok vede. Knjižica »Parni kotel« pa je izšla kot prvi zvezek te zaželjene knjižnice. Hitro se boš lahko poučil iz teh zvezkov, ter ne bo treba iskati debelih knjig, ki so uporabne končno le strokovnjakom. Inž. Gulič je svojo razpravo namenil kurjačem in posestnikom parnih kotlov, delovodjem in drugim praktičnim osebam, zlasti pa naraščaju. V splošnem podaja spis vse, kar treba vedeti o parnem kotlu. Knjigo toplo pozdravljamo in priporočamo. Slike najboljših lahkih hrusk primerljivih za naše kraje se dobijo v zalogi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani in sicer je na razpolago pet fino izdelanih tabel skupaj nalepljenih v ovitku. Te slike so kras za vsako verando ali predsobo in naj si jih nabavi vsak napreden sadjerejec. Izvrstno bodo služile za učilo v vsaki šoli, ker se razprostrte lahko razobesijo v učilnicah. Cena za vseh pet tabel v ovitku znaša 20 kron.

Tehnična mehanika v elementarni obliki kot osnovna podlaga strojegradi. Prvi del: Mehanika togih teles. Z 280 slikami. Za študij in prakso sestavil ing. Leo Novak. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi 260 kron. — Vsakemu — tudi nestrokovnjaku — bo, ako vrame v roke to knjigo, takoj jasno, da je imel pisatelj s sestavo knjige neizmerno obilo truda. Pisatelj

sam pove v predgovoru, da je tvarina sama na sebi težka in dostopna le onim, ki imajo že precej tehnične predizobrazbe, zato se je trudil razdeliti knjigo tako, da bo razumljiva tudi onim, katerih predizobrazba še ni tako visoko razvita. Uverjeni smo, da si bo moral njegovo knjigo omisliti vsak, ki se o teoriji ali praksi bavi s strojogradbo.

Iz naših društev.

Dekanijski odbor za dekanijo Kranj se v dolednem času poživl.

Isobraževalnim društvom v Sloveniji. »Slov. kršč. soc. zvezac« v Ljubljani razpošila izobraževalnim društvom »društvene izkaze« v izpopolnjevanju. Dolžnost društvenih odborov je, da te izkaze najvestneje izpolnijo in jih tekom 14 dni vrnejo popolnoma izpolnjene tajništvu SKSZ. Društveni odbori se morajo zavedati, da je pri vsaki organizaciji potreben pred vsem red in disciplina, zato bodo, trdno pričakujemo, nemudoma in najtočneje izpolnili izkaze. Na temelju izkazov se sestavi pregled delavnih in zaspanih društev.

Društveni koledarček, ki ga je izdajala SKSZ pred vojsko, izide zopet za leto 1922. Iz koledarčka bo razvidno vse gibanje naše izobraževalne organizacije.

Dekanijski odbor za dekanijo Loko se je že ustanovil. Predsednik odbora je č. g. škofjeloški župnik dr. Klinar. Naj bi sledili temu dekanijskemu odboru še drugi!

Pritisk rodi odpor.

V čehoslovaški republikli se razvija na celi črti vedno ostrejši boj zoper katoliško cerkev. Naši sicer vsega spoštovanja in občudovanja vredni bratje na severu upajo najbrž poskusiti, če jim bo sreča v borbi zoper Kristusa in Cerkev bolj mila, kot sto in stoterim njihovim predhodnikom, ki so bili brezdvomno vsaj toliko učeni, prebrani in brezvni kot so voditelji v glavnem stanu čeških svobodimiselcev.

Podpisani je prejel nedavno neko pismo, katero mu je poslal neki znanec iz čehoslovaške republike. V tem pismu se dotakne tudi opazke, ki jo je naredil podpisani v nekem prejšnjem pismu, glede češke duhovščine glaseče se: »Češka duhovščina se pač ni dobro držala!« Dopisnik pripomni: »To je res, zato so pa duhovniki, ki so ostali zvesti, toliko bolj marljivo gibljejo. Sploh pa, nadaljuje, so nečuvana izzivanja katoliškega ljudstva na Češkem in neprestani napadi na katol. cerkev vendar enkrat odprli narodu oči. Povsod se opaža novo versko življenje. Mi imamo dosedaj samo mladine organizirane nad 25.000, telovadno društvo »Orel« šteje nad 100.000 članov, društvo katoliških učiteljev šteje nad 1.500 udov, tudi železničarji so organizirani v močni skupini, inteligenca naša pa se zbira v društvu »Unio«, ki ima po vsej deželi svoje podružnice. Kakor vidiš, tako pravi dalje, so izredne postavbe zoper katoliško vero in ljudstvo rodile ravne nasprotno sadove, kakor so jih pričakovali v Pragi.« Res »kri mučenikov seme kristjanov«. Pritisk rodi odpor. To si bodo morali, hočeš ali nočeš, zapisati v svojo kroniko tudi češki »kulturonošci«, ki so še danes prepričanja, da bosta protiverska gonja in propaganda s Husom prav gotovo v pesek razdrobili skalo sv. Petra. Enako

žalostna usoda in britko razočaranje čaka pa tudi naše jugoslovanske kulturnobojne peteline-pritlikavce, ki morda mislijo, da ravno njih čaka zmagoslavni lovorjev venec-prvenec v boju zoper božjo ustanovo sv. katoliško cerkev. Bomo videli. Če se hočete osmešiti pred celim svetom, zgodovino in slovenskim ljudstvom, dobro, nadaljujte ta neumestni in brezuspešni boj; mi se ga ne bojimo. Mi vam bomo še hvaležni, ker bote tudi slovenskemu narodu, ki vas dosedaj še ni natanko spoznal, odprli oči, da bo spregledal in spoznal, kdo je njegov največji nasprotnik!

Rusticus.

Gospodarski obzornik.

CENE.

g Cene žitu in moki zopet rastejo. Da je to naraščanje cen pred žetvijo nekaj nenaravnega, je gotovo. Trditve, da primanjkuje žita in da letina ne bo posebno ugodna, ne drži. Dobri poznavalci žitorodnih krajev naše države trdijo, da je žita pri nas dovolj, toda je »izginilo«, ker ga skušajo na ta način prodati dražje.

g Mariborski trg. Cene za 1 kg žive teže: Debeli voli 15 do 18 K, poldebili 13 do 14 K, suhi 10 do 12 K, biki za klanje so do 11 K, debele krave 11 do 13 K, suhe 10 do 11 K, molzne 10 do 14 K, teleta 8 do 10 K, plemenske svinje 24 do 26 K, poldebele 26 K, krave za klobase 6 do 8 K. — Za 1 kg teže: Volovsko meso I. vrste 26 K, II. vrste 24 K, bikovo in kravje meso 22 K, telečje meso I. vrste 18 K, II. vrste 16 K, brez kosti 24 K, sveže svinjsko meso 32 K.

DENAR.

Vrednost tujega denarja.

Denar	27. junija		2. jul.		4. jul.	
	K	v	K	v	K	v
ameriški dolar	144	50	146	50	146	50
avstrijska krona	—	23	—	21	—	22
čehoslovaška krona	2	02	2	02	2	05
angleški funt	—	—	564	—	—	—
francoski frank	11	60	12	—	11	90
italijanska lira	7	20	7	38	7	35
bolgarski lev	1	58	—	—	—	—
carski rubel	—	32	—	—	—	—
grška drahma	—	—	—	—	—	—
rumunska marka	2	10	2	01	2	05
rumunski lej	2	28	—	—	2	25
švicarski frank	—	—	25	20	—	—
poljska marka	—	—	—	—	—	—
mažarska krona	—	—	—	—	—	—

g Dvojna mera. Iz Belgrada poročajo, da zamenjajo v kratkem črnogorski perper, ki je bil pred vojno vreden toliko kot dinar. Toda kako zamenjavo je sklenil ministriki svet. Pričakovali bi, da se bo s perperjem postopalo vsaj tako, kot s krono. Toda temu ni tako. Sklenili so, da do 5000 perperjev zamenjajo al pari, to se pravi, da tisti, ki ima gotovine manj kot 5000 perperjev, bo dobil ravno toliko dinarjev, tistemu, ki ima več kot 5000 perperjev, bodo pa dali za vsakega 2 perperja 1 dinar. Že pred več časom je dokazovalo cetinjsko glasilo radikalne stranke »Crna gora«, da je taka zamenjava pravična in sicer zato, ker je tega denarja bolj malo in ker so državni gozdovi v Črni gori več vredni v dinarjih kot pa je perperjev v prometu. Tako je dokazoval ta list, tako in podobno so dokazovali tudi ostali srbski listi. Črnogorcem take zamenjave pač ne zavidamo, zato pa zahtevamo, da se meri krona, ki so jo gotovi demokratiški politiki spravili umetno na tako nizko vrednost, z

isto mero, kot črnogorskemu perperju. Avstrijskih kron je bilo v prometu nekaj nad šest milijard. Kdo bo trdil, da je ta znesek velik in je zanj nemogoče dati ravno toliko dinarjev. Mi pa trdimo, da bi se to moglo zgoditi že zdavnaj. Zakaj tudi pri nas imamo za te milijarde veliko kritje. Po razsulu monarhije je prejela naša država v novih krajih velikansko državno premoženje, vredno več sto milijard dinarjev. To za ozemlje, kjer je bila krona v prometu, med belgrajskimi politiki ni bilo srca in vsi pametni nasveti, vsi jasni dokazi so bili bob ob steno. Tako so umetno ubili krono. Ker pa smo vsi enakovredni državljanji, oziroma vsaj moramo biti, zato ponovno zahtevamo, da se naša krona zamenja vsaj v takem razmerju z dinarjem, kot črnogorski perper.

g Naša krona vedno manj vredna! V Švici je vrednih 100 naših kron 3 franke 85 santimov (= 3 K 85 v predvojni vrednosti). Pač znamenje, da v inozemstvu ne uživamo prevelikega ugleda.

g Papirnati drobiž po 25 par je prišel v promet. Denar ima na eni strani sliko spomenika bana Jelačića, na drugi strani pa Blejsko jezero.

ZIVINA.

g Izvozna carina za živino je sedaj določena takole:

Konji in kobile belgijske in noriške pasme v starosti nad 3 leta 1600 kron za glavo; žrebeta in mladi konji do 3 let belgijske in noriške pasme 800 kron za glavo; konji, kobile, mladi konji in žrebeta vseh drugih pasem 1000 kron za glavo. Goveda in bivoli: živa 1000 kron za glavo, zaklana 800 kron za glavo. Prašiči: živi do 50 kg teže so prosti, nad 50 kg 400 kron za glavo; zaklani in sveže prešičje meso 200 kron za 100 kg.

RAZNO.

g Nova odredba glede žganjekuhe. Glede žganjekuhe je finančni minister dovolil nekatere olajšave. Dotična točka se glasi:

Trošarina se ne pobira na ono žganje, ki ga kuhajo posamezniki iz lastnih proizvodov za svojo osebno potrebo in za člane rodbine ali zadrage in služabništva, ki štejejo nad 12 let in ki so pri njih na hrani in v stanovanju, in sicer smejo, kadar se kuha žganje, a) iz koščičastega sadja (razen trnoljic), vina, vinskega ali sadnega mošta, grozdja in medice; b) iz drenulj, trnoljic, brinja, šipečjih jagod, jabolok, hrušk in drugega pečkastega (zrnatega) sadja, jagod, robidnic, malin, murv, bezgovih jagod in drugega sadja, katerega plod je jagoda, korenin (razen sladkorne pese), vinskih

tropin; in c) iz iztisnjene pečaste (zrnate) sadja, dinj in buč — ako ima družina ali zadruga s služabništvom vred

I. do štiri člani — kuhati: iz predmetov, navedenih pod a) dvaindesetdeset ur, po b) štirinštrideset ur in pod c) dvestoinšestnajst ur;

II. nad štiri člani do osem članov — kuhati: iz predmetov pod a) 144 ur, pod b) 288 ur in pod c) 432 ur;

III. nad osem do dvanajst članov — kuhati: iz predmetov pod a) 216 ur, pod b) 432 ur in pod c) 648 ur; in

IV. nad dvanajst članov — kuhati: iz predmetov po a) 252 ur, pod b) 504 ure in pod c) 456 ur.

Čas, označen pod I., II., III. in IV. velja za kotle preproste konstrukcije, ki ne drže več nego 40 litrov. Ako drže več, se določi zgoraj označeni čas v razmerju proti prostornini kotlov; za osnovo se računski kotel s 40 litri. To velja tudi za lastni proizvod onih, ki točijo ali prodajajo alkoholne tekočine (žganje, špirit, vino in pivo) na debelo ali na drobno. Iz lastnih proizvodov se sme kuhati žganje dvakrat na leto.

g Podražitev tobačnih izdelkov. Počenši s 1. julijem so se tobačni izdelki ponovno in znatno podražili. Če je pametno gospodarstvo, dvomim. Sicer pa kadimo v Sloveniji za drag denar zelo slabe tobačne izdelke, ki so v zadnjem času tudi slabo izdelani.

g Osješki mesarji so prodajali meso za vojsko po 14 K 80 v, prebivalstvu pa po 32 K kg. Z ozirom na to je urad za določanje cen znižal ceno mesu za prebivalstvo za 12 K pri kg.

g Kmetijski svet. Poljedelsko ministrstvo je izdelalo načrt za kmetijski svet, ki bo štel 30 članov. 15 članov bodo imenovalne razne kmetijske organizacije, 15 pa samo ministrstvo.

g Za 60 milijonov zlatih mark nam mora izročiti Nemčija železniškega materiala.

Prstan kraljice iz Sabe.

Angleški epikal Rider Haggard. — Poslovenil Franc Poljanec.

I. poglavje.

Prstan se pojavi.

Vsakdo je bral sestavek mojega dragega prijatelja profesorja Higgisa — Ptolomeja Higgisa, da ga imenujem s polnim imenom — ki opisuje mursko visoko planoto v severni osrednji Afriki, starodavno podzemeljsko mesto v gorovju, ki jo obdaja, ter čudni rod abesinskih Judov, ali bolje njih mešane potomce, ki na tej planoti prebivajo, ali so prebivali. Ne da bi kaj olepšaval, bom takoj razložil, kaj menim.

Tekmeči in nasprotniki profesorja Higgisa, Eigar sijajna dela in njegov odločni in ostri način prerakanja so ga — kakor se zdi — proslavila, so vstali, ali bolje, so sedli in ga s pisanjem ugonobili. Je pač oseba, ki se trudi za resnico. In zares je prav ta dan eden izmed njih ispraveval v nekem odprtem pismu v časnikih, ali ni profesor Higgs v resnici jezdaril preko murske puščave, pa ne kamele, kot je se navajal, ampak polža nenavadne velikosti,

kakor je baje povedal neki popolnik, ki je pred nekaj leti predaval v angleški znanstveni družbi.

Namigavanje, ki ga je vsebovalo to pismo, je profesorja, ki — kakor sem namignil — nima mehko ustrojene narave, skrajno razjarilo. In zares je navzlic vsemu mojemu prizadevanju zapustil pred eno uro svojo londonško hišo z bičem iz kože povodnega konja in z namenom izmaščevati se nad osebo svojega sramotivca. Da pa preprečim javno zgledovanje, sem si dovolil telefonirati onemu gospodu, naj mu gre takoj s poti, zakaj naj je še tako drzen in zloben v tisku, je po telesu majhen in boječega značaja. Po nekoliko naglem načinu, ki se je najin pogovor končal, soditi, menim, da si je migljaj k srcu vzel. Vsekako sem — in mislim da kar prav — zaradi varnosti zadevo sporočil pravnim zastopnikom mojega upravičeno se srdečega prijatelja.

Bravec bo brzkone razumel, da ne pišem te knjige zato, da bi sebe vlačil v javnost, ali zaslužil denarja, ki ga zaenkrat ne potrebujem, ali s kakršnim koli drugim namenom kot s tem, da popišem golo in dejansko resnico. Saj se širi toliko govorice o tem kje smo bili in kaj se nam je pripetilo, da je to postalo skoro potrebno. Takoj ko sem podrl ta stolp zasmehovanja in podtikanja, ki sem ga omenil — da, prav danes v jutro pred zajutrekom se me je to prepričanje tako močno oprijelo, da sem telegrafiral Oliverju, kapitanu Oliverju Ormeju, junaku moje povesti — če ima sploh kakega posebnega junaka — ki se zdaj ukvarja s tem, ker mora biti jako prijetno popotovanje okrog sveta, in ga prosil za privolilo. Deset minut kasneje je prišel odgovor iz Tokija. Tak-le je:

»Storite, kar Vam drago in se zdi potrebno, toda izpremenite — prosim — vsa imena in drugo, ker se nameravam vrniti preko Amerike in se bojim radovednih vpraševavcev. Japonska je krasna dežela.« Nato slede nekatere osebne zadeve, ki mi jih ni treba navajati. Oliver je vedno posebež, kadar gre za podmorske telegrame.

Praden začetnem pripovedovati, mislim, da naj v bravčevu korist na kratko popišem samega sebe.

Ime mi je Rihard Adams in sem sin svobodnika¹ iz Cumberlanda, oženjenega z ženo iz Wallisa. Zato teče keltska kri po mojih žilah, iz česar morda izhaja moja ljubezen do klateža in drugih reči. Zdjaj sem star mož, blizu konca svojega teka, kakor menim; vsekako sem jih ob zadnjem godu imel pet in šestdeset. Taka-le je moja zunanost, ki jo vidim v steklu pred seboj: slok, suh (ne tehtam več nego sto in štirideset funtov², v puščavi sem pustil vse meso, kar koli sem ga kdaj imel preveč, zakaj moja usoda je bila kot Falstaffova³, namakati suho zemljo, toda v vročem podnebjju; moje oči so rjave, obraz podolgast, nosim tudi priostro belo brado, ki se sklada z belimi lasmi nad njo.

Resnica me silj pridodejati, da moja zunanost, kot je videti v ogledalu, ki se noče lagati, v splošnem spominja na precej staro kozo; in da odkrito povem, so me domačini, ki sem med njimi živel, zlasti pa podaniki kalifa⁴, ko sem pri njih bil ujet, pogosto imenovali »Bela koza«.

O moji resnično vsakdanji zunanosti naj bo to dovolj. Kar se tiče mojega poklica, sem zdravnik stare šole. Pomnite to! Ko sem bil še dijak, je bilo antiseptično⁵ postopanje še popolnoma nova stvar, in če so ga, so ga uporabljali s pomočjo neke priprave na kolesih, iz katerega so zabranjevalne snovi razprševali z brizgalko skoro tako kot dandanes napreden vrtnar škropi rastlinjak.

Kot dijak in pozneje kot doktor sem uspeval nad srednjo mero. Toda v življenju vsakega človeka se prihode stvari, ki se ob hladnem opazovanju ne zde posebno pametne, pa naj imamo zanje kakršne koli izgovore; Tako je

¹ Posestniki, ki niso bili nikomur podložni.

² Angleški funt tehta 453,5 gramov; 140 funtov torej dobrih 63 kil.

³ Falstaff je bil velik pijanec.

⁴ Kalif je verski in državni poglavar mohamedancev.

⁵ Antiseptično postopanje hoče pri ranah, operacijah, zabraniti, da se ne ožnoja.

tudi v moji krvi nekaj, kar me dela za svojega sužnja. Da kratko povem: ker z domom nisem imel nobenih tesnih vezi in ker sem želel videti svet, sem veliko let potoval daleč na okoli in sem si življenje prisluzil s svojim znanjem, kar je bila težka stvar, dasi sem svoj posel vedno obvladal.

Moj štiridesetletni rojstni dan me je našel pri delu v Kairi⁶. To omenjam zato, ker sem tu prvič srečal Ptolomeja Higgisa, ki je bil že tedaj v svoji mladosti znan zaradi svojih izrednih starinarskih in jezikovnih zmožnosti. Spominjam se, da je šla tedaj o njem šala, da se zna rotiti v petnajstih jezikih kot kak domačin in v dvaintridesetih z navadnim uspehom in da tako lahko bere hieroglif⁷ kot kak angleški škof časnike.

Zdravil sem ga torej v hudem napadu vročinske bolezni; ko pa je izdal zadnji vinar, ki ga je dobil za skarabeje⁸ ali za podobne reči, ga nisem nadlegoval za plačilo. Te male usluge — moram reči — ni nikdar pozabil, zakaj naj ima že kakršnekoli slabosti (jaz bi mu osebno ne zaupal nobene reči, ki je starejša kot tisoč let), je Ptolomej dober in zvest prijatelj.

V Kairi sem se oženil s Koptinjo. Bila je plemenita gospodična visokega rodu; izročilo o njeni družini je pravilo, da so izhajali iz ene izmed ptolomejskih faraonov⁹, kar je mogoče in celo dovolj verjetno. Bila je tudi kristjanka in na svoj način vzgojena. Seveda pa je ostala orientalka¹⁰ in za Evropejca je — kakor sem poizkušal drugim dopovedati — nevarna reč vzeti za ženo orientalko, zlasti če še nadalje živi na vzhodu, kar mu prereže družabne zveze in občevanje z njenim lastnim plemenom. Dasi me je ta moj položaj prisilil zapustiti Kairo in iti v Assuan, ki je bil tedaj še malo znan kraj, da izvršujem svoj poklic zlasti med domačini, sva vendar bila — Bog ve — dovolj srečno skupaj živela, dokler je ni vzela kuga in z njo veselje mojega življenja.

Vse te opravke opustim, zakaj tukaj je mnogo stvari preveč strašnih in preveč svetih, da bi jih opisoval. Ona mi je zapustila dete, sina, ki so ga, da se napolni kupa mojih skrbi in bridkosti, ko je imel dvanajst let, uropali privrženci Mahdija¹¹. To me privede k pravi zgodbi. Nikogar drugega ni, ki bi jo pisal; Oliver noče; Higgs ne more (razen za kaj učenega ali starinskega ni pri njem nobenega upanja); tako moram jaz. Če ne bo zanesljiva, bo vsekako moja krivda, ne krivda zgodbe, ki je po vsem tem, kar vem, dovolj čudovita.

Zdjaj smo sredi junija; bilo je lanskega leta v preteklem decembru, da sem na dan mojega prihoda v London, potem ko sem bil za polovico življenja odsoten, stal pred vrati profesor Higgisovega stanovanja na quildsordski cesti W. C. in trkal. Odprla jih je njegova hišnica g. Reid, tenka in kot zemlja stara žena, ki me je spominjala in me še zdaj spominja na oživelu mumijo¹². Povedala mi je, da je profesor doma, da pa ima na obedu nekega gospoda, in mi kisljo prigovarjala, naj bi ga jutri zjutraj zopet obiskal. S težavo sem jo nazadnje prepogovoril, naj svojemu gospodu sporoči, da mu je nekoli star egiptovski prijatelj prinesel nekaj, kar bi on gotovo rad videl. Pet minut kasneje sem otipaval pot proti Higgisovi sobi, ki mi jo je ga. Reid izvolila pokazati iz neke temne veže. Je pa velik prostor preko cele hišne kline, z nekimi lokom razdeljen na dvoje; ob

⁶ Kairo, glavno mesto Egipta, največje mesto v Afriki.

⁷ Stari Egipčani so pisali že več tisoč let pred Kristusom s hieroglifi; to se pravi, namesto črk so rabili za posamezne glasove, zloge ali celo besede podobne raznih predmetov: živali, rastline, ude itd., tako da bi človek mislil, da je to slika, ne pa pisava.

⁸ Skarabej je drag kamen, ki je okrašen s podobno kakega hrošča.

⁹ Ptolomejci so bili potomci Ptolomeja, prvega egiptovskega kralja grškega rodu (305—30. pr. Kr.); beseda faraon pomeni toliko kot kralj.

¹⁰ Orientalci so ljudje, ki prebivajo na vzhodu.

¹¹ Turški kriv prerok, ki je pred 40 leti moril, penil in ropal po Egiptu in poizkušal pregnati Angleže.

¹² Mumije so posušeni, balzamirani, po več tisoč let stari egiptovski mrličji, ki so se njih trupla do danes ohranila nestrohnela.

časih kraljev Jurijev¹⁸ so bila tu vrata, ki so se dala zlagati. Soba je bila v senci; razen kolikor je ogenj razsvetljeval mizo, ki je bila pripravljena za večerjo in na čudno zbirko starin, ki je bilo med njimi tudi par mumij s pozlačenimi obrazi v njih krstah, razstavljenih ob steni. Na spodnjem koncu sobe je pa v obokanem oknu gorela električna svetilka ter visela nad drugo mizo, pokrito s knjigami, in pri njej sem videl svojega gostitelja, ki ga nisem srečal že dvajset let, dasi sva si pogosto dopisovala, dokler nisem izginil v puščavo; pri njem je bil prijatelj, ki je prišel na obed.

Najprej naj popišem Higgisa, ki ga, to lahko trdim, celo njegovi sovražniki priznavajo za enega najbolj učenih starinoslovcev in največjih poznavalcev izmrlih jezikov v celi Evropi, dasi bi mu tega po njegovi zunanosti nihče ne prisojal v njegovih petinštridesetih letih. Postave je majhne pa zastavne, obraza okroglega, žive barve, lasje in brada sta ognjeno rdeča, oči, kadar jih je moči videti — zakaj ponavadi nosi velika višnjeva očala — majhne in nedoločene barve, toda ostre kot šivanke. Obleden je tako zanikarno, nenavadno, in se tako vede, da bi policija — tako pravijo o njem — takoj zahtevala, naj se naprej pobere, če bi se ponoči potikal po ulicah. Taka je bila in je zunanja prikazen mojega najdražjega prijatelja profesorja Ptolomeja Higgisa; in upam, da ne bo užaljen, ko jo bo videl popisano črno na belem.

Zunanost njegovega tovariša, ki je sedel za mizo, si z roko podpiral brado in nekam raztreseno poslušal učeno razlago, se je nenavadno razlikovala zlasti vsled nasprotstva. Bil je vitke, lepo rastle mlad mož, skoro suh, toda širokopleč in, kakor je bilo videti, pri pet- ali šestindvajsetih letih. Obraz s tako zelo ostrimi potezami, da so ga samo temne oči reševale sumnje trdote; lasje je imel kratke in sršate, in rjave kot oči; ves izraz je kazal razumnega in spretnega moža in, kadar se je smejal, izredno ljubeznivega. Tak je bil in je kapitan Oliver Orme, ki je — naj mimo grede razložim — samo kapitan inženjerjev prvostoljcev, dasi je v resnici izborni vojak, kot se je pokazalo v južnoafrikanski vojski, odkoder se je bil nedavno vrnil.

Se to bi moral dodati, da je napravil name vtiš moža, ki si s srečo nista prijatelja, ali bolje moža, ki sreča ni bila z njim v prijateljstvu; njegov mladi obraz je bil v resnici videti portret. Morebiti je bilo to, kar me je od prvega hipa, ko so moje oči na njem obstale, tako močno k njemu vleklo — mene, ki sva si bila s srečo že marsikako leto navzkriž.

¹⁸ Kralji Juriji, ki so vladali na Angleškem v 17. in 18. stoletju.

(Dalje.)

Za razvedrilo.

Pred poroto. Zagovornik: »Še nekaj naj omenim, gospodje porotniki, kar je gotovo olajševalno za mojega varovanca, to, da je umorjen prej svoj denar vložil v hranilnico, da torej pri tej nestreži ni drugega izgubil, kakor življenje.«

Vzrok in posledica. Gospica: »Danes ste videti nahodni?« — Gospod: »Ni čudo, ker ste bili vi včeraj tako mrzi do mene.«

Policijski ukaz. »Dokler bo vode tako primanjkovalo, je gostilničarjem in vinskim trgovcem strogo prepovedano med vino vodo mešati.«

Policijsko sporočilo. »Utopljenec je bil menda revnega stanu, ker v žepih ni bilo denarja, pač pa dva plačana računa in izkaznica o plačanem davku.«

Slaba kupčija. Sodnik: »Vaš mož je krompir kradel. Ali imate kaj opomniti?« — Zena: »Moj Bog, kako slab gospodar! Kradel ga je takrat, ko je bil drag in prodajal ga je potlej, ko je bil poceni.«

Luč in glas. Profesor: »Če jaz od daleč na človeka kanon sprožim, bo mož najprvo zagledal ogenj, potem mu bo glavo odtrgalo in ko bo že mrtel, bo šele stišal pok. Iz tega vidite, koliko hitrejša je luč kakor glas.«

Huda žena. A: »Prijatelj, ti si ves razpraskan!« — B: »Snoči sem prišel domov in moj pes me ni spoznal, pa mi je v obraz skočil...« A: »Veš kaj, prijatelj, jaz bi se dal od takega »psac ločiti!«

Navihane. A: »Čudim se, kako je Vencljev Jaka dobil skopuha Fortune edino hčer! Saj je stari kajon prisegel, da dá svojo Reziko le takemu fantu, ki zna najbolje gospodariti!« — B: »To ti hočem na kratko povedati. Vencljev Jaka je že dalj časa za Reziko gledal, in ona ga je poučila, kako namero ima oče. Ko je v nedeljo stari sedel v gostilni, stopi Jaka k njemu in ga zaprosi za pipo tobaka, dene pa tobak namesto v pipo, v usta. — »No, kaj pa delaš, ga stari vpraša. — Najprvo — pravi Jaka — »se pri meni tobak žveči, potem se dene posušiti na peč in potlej v pipo, da se skadi — in pepel, ki ostane, se pa pošnoffa!« — Drugi dan je bila Rezika njegova.«

Neopravičen strah. Sosed: »Zakaj ste pa tako preplašeni?« — Sosed: »Profesor, ki pri nas stanuje, je preračunal, da bo solnce le še 56 milijonov let sijalo.« — Sosed: »In to vas tako vznemirja?« — Sosed: »Ja, če naš trgovec to izve, bo precej petrolej podražil!«

Moderno. Ob devetih srebrna poroka — ob desetih razporoka, ob enajstih druga poroka.

Starček: Tuje: »Vi ste lahko ponosni na svojega najstarejšega vaščana. Stoletnih ljudi je malo!« — Domačin: »Ponosni na starega lumpa? ... Ta ni svoj živ dan drugega storil, kakor da se je postaral, — pa še za to je dosti dolgo potreboval!«

Varčna gospodinja rabi edino le

GAZELA MILO

ki je najboljša in najceneje.

Malinovec sladek in pristen razpošilja najceneje industrija sadnih izdelkov v Selnici ob Dravi.

Sorejmeta se

dva učenea

za trgovino z dobro šolsko naobrazbo ter pošteno vzgojo. Sprejme se tudi **hlapec** zanesljiv. Nastop takoj! **Franč Maldič, Kranj**, trgovina specijalnim in kolonialnim blagom, delikatose deželni pridelki.

Kupim

zlato — srebro

staro. zlomljeno,

F. Cuden — Ljubljana 22.

Prešernova ul. 1.

Zelišča

Podleskovo ali prešičkovo seme, lipovo, bezgovo in arnika cvetje, norično sli beladona perje, čemerika in sladke koreninice, tršlikovo lubje i. t. d. kupi vsako množino in po najvišji ceni — **Ed. Pišler, Vrhnika, Slovenija.**

Organist — mežnar

dobi službo v Svibnem p. Radeče pri Zid. mostu. Nastopi lahko že o sv. Jakobu.

Lanišče

godeno in negodeno v vsaki množini kupi

Mehanična vrvarna, terlinica in predlinica

Anton Šinkovec, Kranj-Grosuplje.

Ponudbe je nasloviti na tovarno v Grosuplju.

Tkalci platna!

Vsake vrste laneno prejo dobite v poljubnih množinah pri

Mehanični vrvarni, terlinici in predlinici

Anton Šinkovec, Kranj-Grosuplje.

Vprašanja je nasloviti na tovarno v Grosuplju.

Sprejme **valenec** za pekovsko obrt. se takoj **Parna pekarna Jakob Kavčič, Ljubljana, Gradišče št. 5.**

MLINSKA SITA!

Volnena, žimnata, židana vseh števil, pošilja največje J. Tollas, Svetle, p. Medvode.

Za sedenjo **setev** priporočam:

a)do, koruzo, grahoro in rdečo deteljo.
Fran Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta 36.

V **Motniku št. 2** se proda najvišjemu ponudniku **traverze** po 6 — 7 m dolge **střešne opeke.** 5 nove in okrog 1500

Proda se na krásni legi pri Kranju jako lepa

njiva in travnik

Pismene ponudbe na upravo lista pod št. 2369.

VAGON ČRESLA

rabilim in prosim naznaniti cena in železniške postaje.
Ivan Jeglič, strojar Toplice, Dojenjsho.

Kupujemo suhe gobe

priporočamo pa vse vrste semen za poletje in jesen! — **Sever & Komp, Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.**

Nagrobni spomeniki

grobnice, mavzoleji, marmornate plošče vseh barv za oprave in strojarje, luksuzni izdelki in dekoracije, kipi in portreti po fotografiji, cerkvena dela, kot vsa stavbena dela. Kamno-seška industrija **ALOJŽIJ VODNIK, Ljubljana** ustanovljeno l. 1860.

Prvovrstne PFAFF šivalne stroje

za šivilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter posamezne dele, igle itd. za vsakovrstne šivalne stroje priporoča **Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.**

ERJAVEC & TURK

: TRGOVINA Z ŽELEZNINO :

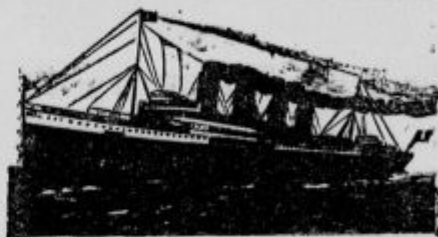
pri „ZLATI LOPATI“ preje

Hammerschmidt (Mühlisen)

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,

— nasproti Križanske cerkve. —

☛ Zaloga cementa. ☛

Iz HAVRE v AMERIKO samo 6 dni.

Edino najkrajše črte preko HAVRE CHERBOURGA in ANTWERPENA v NEWYORK.

Vozne listke in zadevna pojasnila izdaja **edino** konc. potovalna pisarna

IVAN KRAKER v Ljubljani

Kolodvorska ul. 41 blizu glavnega kolodvora.

Poroč. prstani
Double verižice
Sienske ure
Budilke
Žerne ure
Uhani
Najstarejša trgovina ur, zlatne in
srebrne
F. ČUDEN
LJUBLJANA 22, Prešernova 1
Zahtevate ponudbe!

Parna opekarna v Radomijah
IV. ŠARC in drugi
nudi zidno in zarezano
strešno opeko
ročno in strojno delo.

Prvovrstna
ES-KA KOLESA

Najfinejše predvojnog
kvalitetno blago.

J. GOREC, Ljubljana
Gospodarska cesta 14.

**Miši - podgane
stence - ščurki**

in vsa golazen mora poginiti ako porabljate moja
najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot:
proti poljskim in hišnim mišim 12 K, za podgane 16 K,
za ščurke, posebne močne vrste 20 K, posebno
močna tinktura za stence 15 K, uničevalec moljev
10 in 20 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, mazilo
proti ušem pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri
živini 6 in 12 K, prašek za uši v obleki in perilu
10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na sadju in na zel-
enjadi (unič. rastl.) 10 in 20 K, prašek proti mravljam
10 in 20 K. Preprodajalcem popust.

Posilja po povzetju Zavod za eksport:
M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Družba „INPEX“
Ljubljana, Krekov trg št. 10
kupi vse vrste
klavno živino
in prašiče
po najvišji ceni.

MASTIN v krmo, angleški krmilni prašek za
živino, po pošti 5 zamotkov po 1/2 kg
za 50 kron. Glasom ukaza deželne
vlade v Ljubljani smejo prodajati Mastin lekar-
narji, trgovci, kramari, kmetijske in konsumne
zdruge. — Dalje od teh zahtevajte:

SLADIN hrana za dojenčke, za otroke. Krepek
zajutrek za odrasle, daje bolnikom
kri, moč, zdravje. Z njegovo uporabo
se prihrani mleka in sladkorja. To dokazuje na
tisoče zahvalnih pisem. Po pošti 5 zamotkov
po 1/2 kg 100 kron.

BARJE kraste, lisale odstranjuje pri človeku
in živalih Naftol-mazilo, ki je brez
duha in ne maže perila. — 1 lonček
za eno osebo po pošti 15 kron pri

TRNKOCI, lekarna, Ljubljana, Slovenija SHS.

IV. JAX IN SIN
Dunajska cesta št. 15, LJUBLJANA
Šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz to-
varne v Lincu. — Ustanovljena
l. 1867. — Došlo je ravnokar
večje število strojev za
vsako obrt.

Vezenje poučuje brezplačno.
Pisalni stroji „ADLER“.
Ceniki zastoj in franko.
Kolesa iz prvih tovarn:
Dürkopp, Sigris, Waffrenad.

Novovpeljana
— trgovina — **K. Pečenko**
Ljubljana, Sv. Petra c. 13 (vogal Kolodvor. ul.)

Usnje ter potrebščine.

Cene konkurenčne, postrežba solidna.

Uzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru.
2. Zvonove proti razpok' in prelomu.
3. Sprejema v uovovstanovljenem življenj-
skem oddelku zavarovanja.

Skupno premagamo skupne težave! Svoji k svojim

Anton Kunstek Ljubljana, Kopitarjeva ul. 4,
priporoča svojo veliko zalogo

usnja in čevlj. potrebščin

na drobno in debelo.

**Agitirajte
za
„Domoljuba“**

Tovarna
JOS. REICH
Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Šelburgova ul. 4.
PODRUŽNICE: **MARIBOR** Gosposka ul. 38. **NOVO MESTO** Glavni trg. **KOČEVJE** štev. 39.

Barva vsakovrstno blago.
Kemično čisti obleke.
Svetlolika ovratnike, za-
pestnice in srajce.

PARNA OPEKARNA na Uiču

R. SMIELOWSKI, slavbenik
LJUBLJANA, Rimska cesta št. 2.

Nudi se dobro žgana opeka pro-
vorsine kakorosti po dnevnih cenah.

Cosulich-Line

(prej Austro-Amerikana)

Trst - Amerika

prevaža potnike v New-York redno 3 krat
v Južno Ameriko po 1 krat mesečno. Pojes-
nila in prodaja vozni listov.

Simon Kmetec

glavni zastopnik za Slovenijo. — Ljubljana,
Kolodvorska ulica 26.

Odplov pošt. parnika Argentina 9. julija 1921.
Odplov brzoparnika President Wilson
2. avgusta 1921.

Zadružna Gospodarska banka d. d.
Ljubljana, Dunajska cesta 38/I.

Štiri milijone kron

zadene v najsrečnejšem slučaju igralec v
drugem kolu drž. razredne loterije.

Nad 1,200.000 K

so zadele srečke v prvem kolu državne raz-
redne loterije kupljene pri

Zadružni Gospodarski banki, Ljubljana.

Zrebanje se vrši v prvem razredu

15. in 16. julija 1921.

Cene srečkam v prvem razredu: cela srečka
48 dinarjev, polovica 24 dinarjev, četrtinka
12 dinarjev, osminka 6 dinarjev

Srečke prodaja

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta 38/I. (Niša Zadružne zveze.)